



De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Petro Aulano martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

viros religione nobiles, dabis forsitan & tu non impari voto virum Deo dignissimum. Neq; infœcunda tunc eris, cum inter reliquos istum etiam Domino de terra pulvere generabis: immò latabunda & gaudens veniendo venies, saltem paucos ferens manipulos. Idcirco confortare & robustius age, donè Amalec occurrit in via, quoniam alter Iosue iam tecum dux & præuius virtute, pugnat in acie. Fulci igitur istum, iam in capite inter plurimos dimicantem: Attende & illum in monte iam cum Domino, palmas ad sublimia porrigentem. Hic pugnat, ille orat: hic hostem premit, ille vincit. Iste nanque est, charissima mihi mater, fratrum amator, & populi Israel. Hic, qui multum orat pro suis charitate perpetuus. Hic qui iugis, vt credo, intercessor erit pro ciuibus. Vnde & Domine, iuxta B. Ambrosij vocem, quia nemo habet quod alijs plus deferat, quàm quod sibi optat: non nos ab illo post mortem separes, quem in hac vita charissimum sensimus: Sed vbi es, nos facias esse simul cum illo, vt vel sic eius perpetua visione apud te fruamur in Christo, quem propter te in hac vita charissimum valdè dileximus, nunc in pace Christi sepulcrum.

Vbi eius corpus conditum sit. Sepulta sunt autem decenter membra charissimi senis, in Basilica B. Petri Apostoli sub fastigio inter eiusdem mediocrimæ quatuor Ecclesiæ centra, teætus polito lapide: super quem octonis sculptum versibus musici carminis haustu dignè legitur:

S. Adelhardi epita-
phium.

Hic iacet eximius meritis venerabilis Abba,

Noster Adelhardus, dignus honore senex.

Regia prosapias, paradisi iure colonus:

Vir charitate probus, moribus atque fide.

Quem dum sub tumulo recolis tu quisque viator,

Cerne quid es, quid eris, mors quia cuncta rapit:

Nam post octauas Domini hic carue solutus,

Succedente die astræ petiuit ouans.

Et sunt ibidem perhumati quatuor circunquaque venerandi viri, qui fuerant vno eiusdem officio seruitutis, à Domino propagati. Quod factum non casu contigisse puto: sed vt quorum vna in Christo fuit militia, post Iesum Crucem sublimius eodem in loco ferre propriam, vnus esset & sepulturæ locus, qui eos duntaxat secundum similitudinem eiusdè Crucis insigniùs conuinceret. Quorù medius senex noster cernitur, super quem signa ad Horas diuini officij pulsantur, vt ex hoc clareat, iuxta quod prouenisse creditur, quia fuerit lingua eius cymbalum sancti spiritus, & inuitatorium ad diuini operis officium, ibidem dedicatum. Vnde & octoni versus, quod post octauas Domini obierit, titulatur: quatenùs monstretur eum opere consummato, quò dudum omnes inuitauerat, ad octauam Domini, nullo literarum imminuto numero, feliciter peruenisse.

MARTYRIUM S. PETRI AVLANI, INTERPRETE ANASTASIO BIBLIOTHECARIO: QV ANQVAM necdum certum habeo, vtrum hæc illius versio sit: phrasis sanè videtur ab Anastasij dictione non abhorreere. Habetur autem in vetustis manuscriptis exemplaribus.

3. IANVARII.
S. Petri patria.

Constantia apud præsidem.



N illo tempore Petrus, qui & Balsamus, cum comprehensus fuisset apud Aulonam ciuitatem tempore persecutionis, cum esset oriundus à finibus Eleutheropolitanæ ciuitatis, oblatuſ est Seuero præfidi. Seuerus dixit ad eum: Quis diceris? Petrus respòdit: Nomine paterno Balsamus dicor: spiritali verò nomine, quod in baptismo accepi, Petrus dicor. Præses dixit: Quod tibi genus est? Petrus respondit: Christianus sum. Præses dixit: Quod officium geris? Petrus respondit: Hòc maius officium habere non possum: & quid esse potest super hoc melius, vt sim Christianus? Præses dixit: Parentes habes? Petrus respondit: Non habeo. Præses dixit: Mentiris. audiui enim te habere parentes. Petrus respondit: In Euangelio mihi præceptù est omnia denegare, cum ad eius nominis venero confessionem. Præses dixit: Nòsti

Nōsti præceptum imperiale? Petrus respondit: Ego præceptū Dei mei nōui, qui est verus & perpetuus rex. Præses dixit: Præceptū est à clementissimis principibus, vt omnes Christiani aut sacrificent, aut diuersis pœnis interficiantur. Petrus respondit: Et veri perpetuiq; regis est præceptum, si quis sacrificauerit dæmonijs, & non Deo vero, in perpetuum eradicari. Tu iudica, si verè est in te aliqua iustitia. Præses dixit: Sacrifica dijs, audi me, & comple iussa principum. Petrus respondit: Ego manufactis dijs, ligneis & lapideis, quales vos estis, non sacrifico.

Præses dixit: Iniuriā nobis facis. Nescis quia potestatem habeo occidendi te? Petrus respondit: Ego iniuriam nō facio, sed quod scriptum est in lege diuina, hoc dico. Simulacra, inquit, gentium argentum & aurum, opera manuū hominum. Os, oculos, nares, aures, manus, pedes habent: sed de his neq; loquuntur, neq; vident, neq; odorant, neq; audiunt, neq; palpant, neq; ambulant, dicit Dominus. & subsequitur: Similes illis fiant qui faciunt ea, & omnes qui confidunt in eis. Si Dominus per Prophetam & spiritum sanctum hæc dicit, quomodò tu mihi dicis, quod iniuriā tibi fecerim, quia dixi similem te lapidibus & lignis mutis & surdis, in quibus dæmonia colitis, & me persuades tibi similem fieri? Præses dixit: Audi me, miserere tui, & sacrifica. Petrus respondit: Tunc me miserere, si non sacrificauero, & à veritate non discessero. Sed quia infidelis es, & nec mihi credis, nec legi diuinæ, quia qui dæmonijs sacrificat, eradicabitur, & semper mihi hoc ingeris delictum, fac quod tibi iussum est. Præses dixit: Adhuc gero patientiam, expectans vt tecū cogitans, sacrifices & saluēris. Petrus respondit: Superflua tibi persuades. fac iam, quod facturus es, & adimple opera patris tui diaboli. Nam & hoc non facturus sum, nec mihi Dominus meus Iesus Christus permittat, quem colo.

Præses iussit eum suspendi: cumq; fuisset appensus, dixit ad eum: Quid dicis Petre? Sacrificas, an non? Petrus respondit: Iube adhiberi vngulas: ego enim iam dixi tibi frequenter, quod nō sacrifico dæmonijs, nisi soli Deo meo, pro cuius nomine patior. Præses iussit eū fortiter torqueri. Cumq; vexaretur nimium prædicabilis Dei martyr, vocem doloris non dabat, sed tantum psallebat, dicens: Vnam petij à Domino, hanc requiram, vt inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ. & iterum dicebat: Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini innocabo. Hæc eo loquente, amplius excitatus Præses, alios carnifices iussit accedere. Turba verò adstans, cum videret nimium sanguinē currere per pavementum, doluit, dicens ad eum: Miserere tui, homo, & sacrifica, vt te liberet ab his crudelissimis pœnis. Sanctus verò Dei Petrus respondit: Hæc pœnæ nullæ sunt, nec mihi aliquem incutiunt dolorem: sed si negauero Deum meum, in veras pœnas, & in maiora tormenta perpetua ingressurum me esse cognosco. Præses dixit: Quid dicis Petre? Sacrifica, aut pœnitebis. Petrus respondit: Ego nec pœniteo, nec sacrifico. Præses dixit: Ego sententiā in te infero. Petrus respondit: Hoc est, quod tota auiditate expecto. Tunc Præses dedit aduersus eum sententiā, dicens: Petrum contemptorem inuidissimorum principum propter legem Dei sui, cruci affigi præcipio. Sic quoque venerabilis athleta Christi, complens agonem suum, dignus habitus est passionibus Domini participari. Martyrizatus est autem testis Christi Balsamus, qui & Petrus, apud Aulonam ciuitatem tertio Nonas Ianuarij, sub Maximiano Imperatore, regnante Domino nostro Iesu Christo, cui est gloria in secula seculorum, Amen.

IN GORDIVM MARTYREM, MILITEM CAESAREENSEM, ORATIO BASILII MAGNI, EIUS

insigne martyrium egregiè depingens.

Natura lex est apibus innata, fratres dilectissimi, vt nisi rex prius agmen præcedat, ab aluearibus nusquam discedant. Vos autē Dei populum, cum nunc primum ad martyres, tanquā ad flores caelestes exeuntes, & huc frequentes conuenire viderim, quo id duce feceritis, exquiro. Quis ingentē hunc æstum excitauit? Quis hyemalem hanc tristitiam in vernam serenitatē commutauit, vt populus ex ciuitatis ædificijs, tanquā ex apum aluearibus, hilaris egressus, ad suburbanum decus præclarumq; martyris stadium conflueret? Quoniam igitur &

I nos,

Pfal. 113.

Adhibetur ei tormenta.

Pfal. 26.

Pfal. 113.

Contemnit immanes cruciatus.

Cruci affigitur.

Est homilia 19.

In Gregorij Menologio festū S. Gordij habetur 3. Ianuarij.